

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/niemcy/69690,Karl-Richard-Josef-Streibel-Komendant-Obozu-szkoleniowego-SS-w-Trawnkach-SS-Aus.html>

Masowe aresztowanie Polaków na ulicach Warszawy pod okupacją niemiecką

ARTYKUŁ

Karl Richard Josef Streibel. Komendant Obozu szkoleniowego SS w Trawnikach (SS-Ausbildungslager Trawniki) 1942-1944

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: ARTUR PODGÓRSKI 13.06.2020

Karl Streibel, urodził się 11 października 1903 r. w Neustadt/Oberschlesien

(Prudnik, Górny Śląsk). Po ukończeniu szkoły powszechnej rozpoczął naukę w szkole kupieckiej, w zakresie detalicznej sprzedaży żywności. W latach 1918–1922 pracował w Ziegenhals (Głuchołazy) jako pomocnik sprzedawcy.

W kwestionariuszu osobowym (staż pracy) wypełnionym na potrzeby osobowej kancelarii SS podał, iż jest katolikiem. Poświadczył również znajomość języka portugalskiego, a także posiadanie prawa jazdy kategorii III. W trakcie kilkuletniej służby wojskowej w różnego typu formacjach wojskowych został odznaczony m.in. brązową odznaką sportową (*Sportabzeichen in Bronze - SA*) i Krzyżem Zasługi Wojennej I i II klasy z mieczami (*Kriegsverdienstkreuz 1. und 2. Klasse mit Schwertern*).

Młodość i początki kariery nazisty

W roku 1922 wyjechał do Brazylii, gdzie podejmował się różnorodnych prac, a następnie znalazł zatrudnienie w swoim wyuczonym zawodzie. Tam też ożenił się. W 1927 r. na świat przyszła jego córka, a w 1937 r. urodził mu się syn. Po sześciu latach, w 1928 r., powrócił do Niemiec. Za zarobione pieniądze otworzył restaurację w Neustadt, którą prowadził do 1934 r. Od 1935 r. pracował w warsztacie u swojego ojca jako stolarz.

W kwestionariuszu osobowym (staż pracy) wypełnionym na potrzeby osobowej kancelarii SS podał, iż jest katolikiem. Poświadczył również znajomość języka portugalskiego, a także posiadanie prawa jazdy kategorii III.

Od września 1930 r. do stycznia 1932 r. należał do *Sturmabteilungen Reserve* (Oddziały Szturmowe Rezerwa – S.A.-Reserve). W 1931 r. wstąpił do Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej (NSDAP – *Parteigenosse*¹ nr 554023). Do *Schutzstaffel* (SS) zaciągnął się w 1933 r. (SS – nr 60152).

Od 1 stycznia 1934 r. pełnił funkcję referenta pomocniczego w sztabie SS-Okręgu XXIV (*SS-Abschnitt XXIV*) w stopniu SS-Scharführera, pozostając pod rozkazami SS-Oberführera Konrada Ungera. W 1935 r. odbył w

Reichswehrze² ośmioletnie przeszkolenie wojskowe (26.07.1935–26.09.1935) w *Infanterie-Ersatz-Bataillon 42* (Zapasy Batalion Piechoty 42 – E.Btl. 42) w miejscowości Prudnik (niem. Neustadt), będąc wówczas w stopniu *Gefreiter der Reserve* (starszy szeregowy rezerwy – GeFr.d.R). Kancelaria osobowa Reichsführera SS potwierdziła, iż od 1 stycznia 1937 r. Karl Streibel został pełnoetatowym adiutantem i referentem personalnym w SS-Okręgu XXIV (*SS-Abschnitt XXIV*) (1.1.1937–1.4.1937). W 1938 r. objął stanowisko adiutanta i referenta personalnego w 45. SS-Standarte (1.4.1938–1.10.1942).

Karl Richard Josef Streibel

W dniu 9 listopada 1934 r. z rozkazu dowódcy SS-Nadokręgu Południowo Wschodniego (*SS-Oberabschnitts Südost*) SS-Gruppenführera Udo vom Woyrscha uzyskał nominację na SS-Hauptscharführera. Do stopnia SS-Untersturmführera nominowano go w listopadzie 1936 r. Na szlify SS-Obersturmführera uzyskał nominację w 1937 r. (9.11.1937). Kolejne stopnie awansu osiągnął w dniu 10.09.1939 r., kiedy to otrzymał nadanie na SS-Hauptsturmführera, a następnie w dniu 18 lipca 1943 r. został SS-Sturmbannführerem (F).

Od 1.4.1937 do 12.5.1937 r. wziął udział w ćwiczeniach Wehrmachtu w 11 kompanii Infanterie-Regiment 28 (28 Regiment Piechoty – Inf. Regt. 28) w miejscowości Neustadt w stopniu Gefreiter d.R (starszy szeregowy rezerwy). Około 1938 r. został przeniesiony do Opatowa (Opole). Do 1938 r. pełnił służbę w *SS-Abschnitts XXIV* (SS-Odcinek XXIV).

W okresie wojny

Około września-października 1939 r. zameldował się w Allgemeine-SS w Lublinie. W *Selbstschutz*

(Samoobrona) pełnił służbę od 5.01.1940 r. jako referent od spraw personalnych (*Personalsachbearbeiter*). Krótko dowodził tu jedną z kompanii (*Selbstschutzzführer*), a następnie pełnił obowiązki szefa sztabu (*Stabsführer*) u SS-Oberführera Ludolfa von Alvenslebena. Biorąc pod uwagę przebieg służby Streibela można założyć, iż w maju 1940 r. był obecny w trakcie inspekcji oddziałów Selbstschutzu w Lublinie przeprowadzanej przez Heinricha Himmlera, SS-Obergruppenführera Friedricha Krügera i SS-Brigadeführera Odilo Globocnika (10–11 maja 1940 r.).

Karl Streibel zeznał, iż w trakcie służby brał udział w dwu akcjach przeprowadzonych przez *SS-Sonderndienst* z Lublina. Jedna z nich polegała na dostarczeniu Żydów z getta lubelskiego do obozu pracy SS w Lublinie mieszczącego się na ulicy Lipowej.

W wyniku rozwiązania Selbstschutzu został odkomenderowany od 27.08.1940 r. do Bełżca, nadzorował budowę umocnień na linii Bugu (*Grenzbauvorhabens Ost, SS Grenzsicherungs Baukommando*). Jego ówczesnym przełożonym był SS-Obersturmbannführer Hermann Dolp³, z którym niespecjalnie się dogadywał. We wniosku odznaczeniowym czytamy, iż Streibel wykonywał powierzone mu zadania z gorliwością i rozważą.

Został przeniesiony do Lublina, gdzie służył w *Sonderndienst Ersatz Bataillon Lublin* (Służba Specjalna SS Batalion Zastępczy w Lublinie) od 2 stycznia 1941 do 20 lutego 1941 r. i pełnił funkcję adiutanta przy dowódcy batalionu. Karl Streibel zeznał, iż w trakcie służby brał udział w dwu akcjach przeprowadzonych przez *Sonderndienst* z Lublina. Jedna z nich polegała na dostarczeniu Żydów z getta lubelskiego do obozu pracy SS w Lublinie mieszczącego się na ulicy Lipowej.

W lutym 1941 r. Karl Streibel został odkomenderowany z Lublina do Krakowa (*Kdt Sonderndienst Inspektion Krakau*) do Wyższego dowódcy SS i policji Wschód (*Höherer SS- und Polizeiführer Ost Krakau – HSSPF Ost*), gdzie pełnił służbę od 21 lutego 1941 do 26.10.1941. Do jego zadań należało zestawienie oddziałów, według wytycznych starostów (*Kreishauptmann*), składających się z członków Samoobrony znajdujących się na terenie dystryktu krakowskiego W dniach 25 sierpnia 1941 r. do 27 października 1941 r. odbył ponowne ośmiotygodniowe ćwiczenia wojskowe w Wermachcie. Na około trzy tygodnie trafił do *Ersatz Bataillon Ost Breslau*, a następnie powrócił w październiku 1941 r. do Lublina.

Karl Streibel, komendant obozu koncentracyjnego w Trawnikach.

Fot. Wikimedia Commons/domena publiczna

SS-Sturmbannführer Karl Streibel otrzymał w dniu 27 października 1941 r. od dowódcy SS i policji na dystrykt lubelski SS-Brigadeführera Odilo Globocnika nominację na koordynatora rozbudowy obozu szkoleniowego w Trawnikach. Pomimo, iż Odilo Globocnik w piśmie do HSSPF w Krakowie, datowanym na 6 marca 1942 r. określał Karla Streibela jako dowódcę obozu szkoleniowego SS w Trawnikach (*SS-Ausbildungslager Trawniki*), to jest wielce prawdopodobne, iż przez pewien czas pełnił on funkcję jedynie na mocy ustnego rozkazu, a jego oficjalna nominacja na komendanta nastąpiła około kwietnia 1943 r.

W dniu 19 lipca 1942 r. Karl Streibel pełnił honory gospodarza w trakcie wizyty Reichsführera SS Heinricha Himmlera, który przybył wraz z SS-Brigadeführerem Odilo Globocnikiem. Towarzyszyli im: SS-Obergruppenführer Oswald Pohl, SS-Obergruppenführer Friedrich Krüger, SS-Oberführer Kassel, SS-Standartenführer Prof. Dr. Wüst, SS-Hauptsturmführer Werner Grotmann, SS-Hauptsturmführer Franz Schnittker. W trakcie krótkiej wizyty komendant obozu zaprezentował żołnierzy *Schutzmannschaftsbatallion*.

Na mocy rozkazu Reichsführera SS w dniu 15 lipca 1943 r. Karl Streibel został *hauptamtlicher Führer⁴ im Stab des SS-Oberschnitt Ost Arbeitsstab Allgemeine SS Lublin*, a zwolniono go z dotychczas sprawowanego urzędu (*hauptamtlicher Adjutant der 45. SS-Standarte*) powierzono mu rozkazem z 8 lipca 1943 r. W lipcu 1943 r. z rąk Rejsführera SS Heinricha Himmlera otrzymał nominację na stopień SS-Sturmbannführera (F)⁵ w *Fachgruppe SS und Polizeiwesen*.

Po rozwiązaniu niemieckiego obozu szkoleniowego SS w Trawnikach (22 czerwca 1944 r.) Karl Streibel objął funkcję dowódcy *SS-Bataillon Streibel* działającego w ramach *SS-Sonderstab Sporrenberg*. W dniu 26 września 1944 r. stacjonował w miejscowości Złota, a następnie w Pińczowie (*Kommando Pinczow⁶*), gdzie w dużej mierze czas swój poświęcał sporządzaniu i wysyłaniu wniosków odnaczeniowych dla swoich podkomendnych, pełniących służbę pod jego rozkazami w *SS-Ausbildungslager Trawniki*. *SS-Bataillon Streibel* zebrał się w miejscowości Częstochowa, gdzie pracował przy budowie umocnień, a następnie poprzez Wrocław udał się do

Drezna.

Po kapitulacji

Karl Streibel trafił po kapitulacji do amerykańskiej niewoli przebywając w Sudetengau (Okręg Rzeszy Kraj Sudetów). Przetransportowano go do obozu w Pilsen, a później w okolice Nürnbergu (Norymberga). Z niewoli został zwolniony w 1948 r. Do 1950 r. pracował w miejscowości Führt (Bawaria) jako pomocnik budowlany. Tego samego roku udał się do miasta Herford (Nadrenia Północna-Westfalia), gdzie przybył jego brat, którego zwolniono z niewoli.

Posiedzenie główne *Landgericht Hamburg Schwurgericht* (Sąd Okręgowy w Hamburgu Sąd Ławniczy) początkowo miało odbyć się w szpitalu (Eilbek), jednakże zostało przeniesione do wynajmowanego przez Karla Streibela mieszkania. Za salę posiedzeń posłużyła sień i mała izba. Uczestników poproszono o ciche zachowywanie się.

Do około 1954 r. zatrudniony był w angielskim urzędzie. Po czym usamodzielniał się i założył kiosk z warzywami i owocami, a także otworzył mały sklep z żywnością. W 1956 r. przejął sklep z żywnością w Herford na ulicy Ortsiekerweg 74, który prowadził do dnia swojego zatrzymania.

Karl Streibel został aresztowany 16.10.1962 r. na podstawie nakazu aresztowania wydanego przez *Amtsgericht Hamburg*⁷ (2.10.1962 r.) i osadzony w więzieniu sądowym w Herford. W toku przeprowadzonej w jego mieszkaniu rewizji nie znaleziono praktycznie żadnego materiału dowodowego mogącego obciążyć go. Zabezpieczono jedynie jego dwa listy z 1962 r. Następnie przekazano go w październiku 1962 r. do więzienia w Hamburgu. Prawnicy próbowali od 1963 r. uzyskać od Sądu Rejonowego w Hamburgu zwolnienie Karla Streibela z aresztu przedprocesowego m.in. z powodu wieku i słabego stanu zdrowia podejrzanego. W dniu 6 lutego 1968 r. *Amtsgerichtsdirektor* (Dyrektor Sądu Rejonowego) Erwin Isbarn z Hamburga zdecydował o uchyleniu aresztu.

Posiedzenie główne *Landgericht Hamburg Schwurgericht* (Sąd Okręgowy w Hamburgu Sąd Ławniczy)⁸

początkowo miało odbyć się w szpitalu (Eilbek), jednakże zostało przeniesione do wynajmowanego przez Karla Streibela mieszkania. Za salę posiedzeń posłużyła sień i mała izba. Uczestników poproszono o ciche zachowywanie się. Wyrok obejmował dwanaście tomów i 2070 stron. Karl Streibel został uniewinniony i zwolniony z aresztu w dniu 3 czerwca 1976 r. W 1977 r. Mosad wpisał go na listę swoich celów. Karl Streibel zmarł w wieku 83 lat w 1986 r.

---

¹ *Parteigenosse* - towarzysz partyjny.

² *Reichswehr* - niemieckie siły zbrojne (1919-1935) Republiki Weimarskiej, przemianowane na Wehrmacht w 1935 r.

³ Komendant obozu pracy SS w Lublinie na ulicy Lipowej.

⁴ *Hauptamtlicher SS-Führer* - pełnoetatowy lider obwodu.

⁵ F - niem. *Fachführer*.

⁶ *SS-Bataillon Streibel SS-Sonderstab Sporrenberg* stacjonował w dniu 26.IX.1944 r. w miejscowości Złota, a następnie w Pińczowie (6 XII 1944 , 14 XII 1944, 1 I 1945).

⁷ *Amtsgericht Hamburg* - Sąd Rejonowy w Hamburgu.

⁸ *Landgericht Hamburg Schwurgericht*, sygn. 50 8/72 NSG-Schwurgerichtsverfahren Streibel und andere.

COFNIJ SIĘ